

insikt

Redaktörer: Inger Alestig 08-619 24 51, Urban Thoms 08-619 24 91 insikt@dagen.se

MUSIK

Samhällskritik i sommarutställning i Göteborg

■ "Kill the poor eat the rich" heter sommarens utställning på Göteborgs Konsthall. Det är en separatutställning av Johan Zetterquist. Han är influerad av subkulturella uttryck som black metal, graffiti och punk, och ger i sina installationer en dystopisk bild av framtiden,

och ger en svidande kritik av ett kapitalistiskt samhälle som sparat ur. Samtidigt finns här ett antal "proposals", förslag, som är utopiska projekt. Zetterquist är bosatt i Göteborg och har tidigare ställt ut bland annat i Nederländerna och i Norge. Utställningen öppnar 12 juni.

Redigering: Klaus Franken

Röda Korset i samarbete med Kristina från Duvemåla

■ Röda Korset, Blixten & Co och Charlotta Teaterproduktion har inlett ett nytt samarbete. I centrum står frågor om migration och flyktingar – frågor som tas upp och belyses i uppsättningen av "Kristina

från Duvemåla". Föreställningen ger inlevelse och förståelse för migranter och flyktingar", skriver man i ett pressmeddelande. Under en helkväll på Cirkus i Stockholm den 9 september blir det både

genrep av pjäsen och en mötesplats: innan föreställningen ger man plats på scen för samtal och initiativ som kan skapa delaktighet och nätverk för nyanlända. Samarbetet planeras sedan att utvecklas vidare.

Utvandrarna.

Efter pausen föddes en ny tonsättare

Johan Hugosson ser komponerandet som en gåva från Gud - svensk premiär för hans verk

Han kom till den brittiska huvudstaden med fokus på att bli konsertpianist. Johan Hugossons målmedvetenhet har tagit honom till Europas olika scener – tills han en dag stannade upp och bestämde sig för att ta paus från musiken. När han sedan satte sig vid pianot igen – ja, då föddes en ny tonsättare.

ETT AV RESULTATEN från Johan Hugossons sökande period, den andliga resan – "Literals Loquendi – Talande brev" hade nyligen premiär i Sverige.

Jag fångar honom mitt i en andningspaus. Johan Hugosson är just i detta ögonblick på hemmaplan. Hemma betyder nu London, staden där han har varit bosatt i snart tjugo år. Men han är snart på väg igen. Denna gång mot Berlin och därefter Stockholm.

JOHAN HUGOSSON HAR en välfylld almanacka, där han kryssar mellan olika länder, scener och framträdanden. Hela världen är Johans arbetsfält. Nu senast, under en Eveningsong i St Paul's Cathedral, framförde Ulrika Eleonora Kyrkokör från London Hugossons stycken "Magnificat" och "Nunc Dimittis", som han komponerat exklusivt för just detta ögonblick på beställning av Svenska kyrkan i London.

Just hemkommen från Provence i Frankrike, där han genom pianisten och kompositören Michael Nymans agent fått det exklusiva erbjudandet att i två veckor ägna sig helt åt sitt skapande, är Johan Hugosson fulltankad med energi.

HAN BERÄTTAR OM hur musiken kommer till.

– Det är nog en gåva från Gud, som genomsyrar allt jag gör. Det är helt enkelt en melodi i huvudet som vill ut. Sedan lägger jag fingrarna på pianot.

Det låter som magi, och på ett sätt är det ju just det. Inspiratio- nen kommer från många olika musikaliska förebilder, såsom Bach, Beethoven, Faure, Orff,

Jimi Hendrix, Deep Purple och Hans Zimmer.

– Jag har alltid haft många strängar på min lyra och många infallsvinklar, alltid med en öppenhet inför nya influenser, berättar Johan Hugosson.

41-ÅRIGE JOHAN, som är klassiskt tränad, kommer ursprungligen från Lund, och har via musikgymnasiet i Malmö och Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i Köpenhamn hamnat i London. Första anhalten var Royal College of Music.

Piano började han spela som treåring. Under uppväxten provade han olika instrument parallellt med pianot – men pianot har alltid varit hans största kärlek. Johan Hugosson har även hunnit med att ge ut en bok på Gehrmans förlag: "Passion Passion 1", liksom en inspelning av Goldbergvariationerna 2009, som sägs vara ett av pianolitteraturens mest fruktade eldprov. Det var ett av hans stoltaste ögonblick i karriären, berättar han.

NYLIGEN SNAPPADE SVT upp honom efter ett hyllat framträdande under Kulturturnaten i Lund förra året. Då gjorde Johan tillsammans med slag-

» Jag har alltid haft många strängar på min lyra och många infallsvinklar, alltid med en öppenhet inför nya influenser.

verkaren Måns Block ett stort intryck på publiken där de egna kompositionerna stod i fokus; experimentfulla uttryck i form av latinamerikanska rytmer och nordisk romantik. Johan avslöjar att en timmes tv-program om hans musikaliska resa är under planeringsstadiet och kommer att sändas i slutet av året.

Vägen till tonsättandet in-

FOTO: BENJAMIN BALOVEGA

ANDLIG RESA. Nyligen framförde tonsättaren Johan Hugosson verket "Literals Loquendi – Talande brev" i Kungsholms kyrka. Verket är ett av resultaten från Johan Hugossons sökande period och andliga resa.

leddes genom en mörk period i hans liv. Under en sökande period tog han en medveten paus från spelandet. När han sedan satte sig ned framför tangenterna igen hände det: resultatet som föddes ur krisen blev "Dusk to Dawn", den första egna större kompositionen som han uruppförde tillsammans med stråkmusiker från Malmöoperan och Lunds Allhelgonakyrkas Motettkör i hemstaden.

– **JAG HAR INSETT** att livet inte är oändligt och att om jag ska se till att få någonting utträttat så är det nu. Att inte låta några begränsningar stoppa mig, förklarar Hugosson. De existentiella livsfrågorna är en del av denna resa, tron är fundament och kommer att sändas i slutet av året.

3

Så många år var Johan Hugosson när han började spela piano.

Att kunna uttrycka alla känslomässiga yttringar genom musiken är en gåva.

Nu färdas han således i en ny riktning där han komponerar cinematiska, atmosfäriska och dramatiska verk. Han visste inte om att det var dit han var på väg – det bara blev så, konstaterar han.

– När jag framförde "Dusk to Dawn" så kändes det i hjärtat att jag hade hittat rätt, men det tog mig en lång tid att nå hit, berättar Johan Hugosson, om sin nyfunna musikaliska röst. Det blev en emotionell urladdning. Det är en skräckblandad för- tjusning att framföra sina egna kompositioner.

Därefter påbörjades arbetet av nästa stora komposition, "Literals Loquendi – Talande brev". Det tog honom ett år att fullborda verket, med hjälp av finan-

siellt stöd av Thora Ohlsson Cultural Fund, som Svenska kyrkan i London förvaltar.

Verket skrevs denna gång för stråkar, piano, kör, samt trummor och slagverk. Verket blev ett slags klimax av hans egen personliga resa – den desperata själen som utan lugn i sinnet går igenom en andlig resa, en resa full av mystik och där strimmorna av hopp växer till glädje och passion och till sist binder ihop säcken. Ja, kortfattat: utvecklingen av en mänsklig själ genom lidande till frihet.

"LITERAS LOQUENDI" uruppfördes i mars 2014 i Svenska kyrkan i London och blev väl mottagen. Genom smärta, mot ljuset är ett genomgående tema i både "Dusk to Dawn" och "Literals Loquendi".

Det var förra helgen som pu-

» Jag har insett att livet inte är oändligt och att om jag ska se till att få någonting utträttat så är det nu.

bliken i Kungsholms kyrka i Stockholm fick uppleva verket för första gången, och där Johan tillsammans med dirigenten Carina Einarson, Ulrika Eleonora Kyrkokör från London, Stockholm Concert Orchestra, konsertmästaren Björn Kleiman och mezzosopranen Dagmar Zeromska berörde publiken.

Hur kändes det att ta med sig verket till Sverige och att uttrycka sig så personligt på hemmaplan?

– Det kändes helt fantastiskt att möta publikens stående ovationer, reaktionerna efteråt var både varma och tillmötesgående, och verket hade berört dem i hjärtat; det kändes väldigt fint.

DEN STORA DRÖMMEN är att en dag stå på scen i i Royal Albert Hall. För övrigt rullar vardagen i London på med en rad andra lustfyllda projekt. Ibland ackompanjerar han till exempel kollegan Sven-Bertil Taube, som Johan slussades ihop med inför Svenska kyrkan i Londons 300-årsjubileum 2010.

Han planerar minst en ny platta, eventuellt flera.

– Att spela in "Literals Loquendi" vore ett naturligt steg och en instrumentell skiva med piano, stråk och slagverk står näst på tur, säger Johan Hugosson.

EMELIE H. DITTMER

Krönika

Pekka Møllergård, överläkare och skribent

I stället för Jante?

JAG HAR ALDRIG hört talas om den 17-åriga tjejen som med en ironisk dragning i mungipan ger mig en kyligt självmedveten blick från Dagens Nyheters kultursida. Det är uppenbart ett tecken på bristande allmänbildning: Zara Larsson, uppväxt i en medelklassfamilj i Enske, förutspås nämligen bli Sveriges nästa stora musikexport. Att hon kan sjunga bekräftade Bert Karlsson redan när hon som tioåring slog igenom i TV4:s "Talang". Men omgivningen tycks minst lika mycket imponerad av det enorma självförtroendet. Melodifestivalen är för mellanmjölks-svenskar; Zaras måttstock är Beyoncé och Miley Cyrus. Målet är att vara miljardär innan hon fyller 25.

ZARA KONSTATAR ATT det är inne att tycka att man är bäst. Hon har nog inte helt fel. Jante har blivit rätt tyst. Kaxighet är numera snarast en positiv egenskap och det

» Kaxighet är numera snarast en positiv egenskap.

är rätt länge sen någon sökte ta politiska poäng genom att tala om Zlatans stöddighet som osvensk. Att ta för sig är inte självklart något negativt. Roar man sig med foskelbingo i samband med tv:s sportsändningar så blir det många träffar på starkt självförtroende.

Det finns ingen anledning att sörja över Jantelagens frånfälle. Men det är tveksamt om Zaras och Zlatans typ av självförtroende är den bästa ersättaren. Särskilt om graden av självförverkligande mäts i kronor. Eller när det kombineras med en annan trend: ett ökande förakt för svaghet.

EKONOMIPROFESSORN Mikael Holmkvist har i dagarna kommit ut med en drygt 700-sidig studie av Djursholm, som redan i titeln beskrivs som Sveriges ledarsamhälle. Det handlar inte bara om den höga medellivslängden, de låga ohälsotalen eller den obefintliga arbetslösheten. Det Djursholm framför allt lyckas med är att få människor att framstå som attraktiva. Tämjande sociala ritualer åstadkommer en utstrålning av suveränitet, såväl fysiskt som mentalt, socialt och ekonomiskt. Passivitet är tabu- belagt, fetma är ett uttryck för bristande drive. Arbets- eller hemlöshet betraktas som helt självförvällat. En fritidsledare berättar för professorn att dessa två samhällsgrupper kan en del barn hysa öppet förakt för.

Jag vet inte om Holmkvist har rätt i påstående att hela Sverige strävar efter att bli som Djursholm. Men idealen tycks i alla fall ha nått fram till tonåringarna i Enske.

MAN KAN UNDRÄ vad som händer med Zaras självbild om hon bara har en miljon kronor på kontot när hon fyller 25. Eller kanske ingenting alls. Finns det då någon barmbärtigt samarit som kan berätta att det finns nåd även för den som aldrig kom i närheten av mål bilden – vare sig den egna eller andras? Kommer hon och hennes gelikar över huvud taget kunna förstå vad en sån person talar om?

Pekka Møllergård